

la humanitat

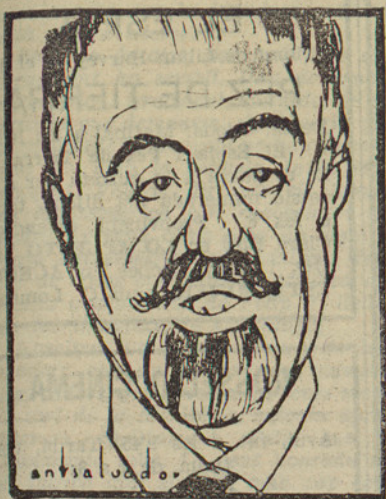
Any II : Núm. 151
Barcelona, 4 de maig de 1932

Redacció i Administració, Pelayo, 56 segon :-: Telèfons 16407 i 16408
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

INTERVIEWS DE «LA HUMANITAT»

Parlant de l'Estatut, el senyor Casimir Giral^t ens diu que el Partit Radical està al costat de les aspiracions de Catalunya

SANTIAGO ALBA
vell polític de la monarquia, que ha anunciat la seva intervenció parlamentària contra les aspiracions de Catalunya

CRONICA DE LONDRES

El vici del tabac

El costum—diguem-ho així—de fumar ha estat considerat mantes vegades com un vici molt perjudicial, i els seus defensors, en canvi, creuen que no passa d'ésser un petit vici, si es vol, quasi innocu i de vegades fins beneficiós per a l'organisme. La baralla o, millor dit, la controvèrsia segueix en peu, i cada dia podem llegir coses a favor o contra els partidaris de la nicotina. Els seus detractors esmenten exemples capaços de posar els cabells drets. Es freqüent llegir que el doctor X. ha injectat uns mil·ligrams de nicotina a qualsevol animal i que la víctima ha mort poc després en mig d'horribles convulsions. A això repliquen els fumadors que ells no s'injecten la nicotina i que, a més, hi estan habituats. Sostenen també els defensors del tabac que el fum de la combustió d'aquesta planta desinfecta la cavitat bucal i les vies respiratòries en general i que, en temps d'epidèmia o quan s'han de respirar atmosferes impures, convé fumar un cigar o una cigarreta.

Ignorem ço que el lector pugui opinar sobre aquest afer. Tot dependrà de què sigui o no fumador; però, per si interessa, anem a citar un fet registrat a "The Lancet", la revista mèdica anglesa, famosa a tot el món, i que gaudeix d'extraordinària autoritat en tot el referent a la ciència mèdica. Publica, a més, nombrosos casos clínics i un dels més curiosos és el que inserim.

"Poques observacions—diu l'esmentada revista—s'han fet de la sang dels grans fumadors, però acabem de conèixer el cas d'una sangonera que, després de xuclar la sang d'un malalt fumador, es despreguà del cos d'aquest i morí entre fortes convulsions."

Aquest és el cas que registra la revista. Naturalment, llastimós per a la sangonera, però que suggereix fets favorables per als fumadors. De moment això sembla confirmar l'opinió, molt estesa, que els mosquits i altres insectes xucladors de sang, s'estimen més la dels infants i de les dones a la dels adults que fumen i que tenen el cos saturat de nicotina. També és cert que els pobles antropòfags prefereixen la carn dels negres a la dels blancs, puix diuen que la d'aquests és salada i amarga, qualitats degudes a l'ús freqüent de la sal i al costum de fumar.

Els metges fumadors, per la seva part, afirmen que els adeptes del tabac realitzen d'una manera constant la desinfecció de la cavitat bucal, on, com és sabut, es troben d'una manera permanent els microbis de la pulmonia i de la bronconeumonia. També és evident que quan s'han de sofrir grans canvis de temperatura, la cigarreta, el cigar o la pipa ajuden considerablement a fer més suau el trànsit d'una atmosfera càlida a una altra de molt freda. I també és precis fer l'observació de què en alguns països sud-americans els nois de raça índia fumen des de molt petits sense que, segons sembla, tal costum tingui efectes nocius sobre la seva salut i el seu desenvolupament.

Es molt possible que, en definitiva, li passi al tabac quelcom del que pot dir-se del cafè, del qual Fontenelle deia que devia ésser una metzina molt calmosa, car en vuitanta anys de

Hem cregut oportú, continuant els nostres interviews a l'entorn de la propera discussió de l'Estatut de Catalunya a les Corts Constituents, que l'opinió del senyor Casimir Giral^t, un dels més destacats militants del Partit Radical, Conseller de la Generalitat de Catalunya i tinent d'alcalde de l'Ajuntament de la nostra ciutat, pot ésser interessantíssim per a fixar d'una manera gairebé inequívoca la posició del Partit Radical davant d'aquest problema que interessa avui d'una forma importantíssima a tot Catalunya. Molt més encara si es té en compte que la dimissió del senyor Giral^t del seu càrrec de conseller de Finances, a causa de la crisi de l'Ajuntament, fou retirada per aquest senyor després de consultar amb el cap del Partit Radical, senyor Lerroux, amb la Junta Municipal del Partit, i amb la minoria radical de l'Ajuntament, ço que vol dir que el senyor Giral^t compta amb l'absoluta confiança del seu partit.

Iniciada la conversa amb el senyor Giral^t, referent a l'Estatut de Catalunya, ha respost les nostres preguntes així:

—No hi ha dubte que la posició del Partit Radical, davant la discussió de l'Estatut de Catalunya, és francament favorable a la seva aprovació.

—Sense reserves? Jo no dic tant. No oblidem que a la representació parlamentària del Partit Radical, integrada per diputats de totes les regions espanyoles, no se li pot exigir una coincidència absoluta de pensament ni de sentiments, amb els diputats catalanistes, per exemple.

—Doncs?... —hem preguntat.

—Res de suposicions. Cal que ens atenem a les paraules del senyor Lerroux, pronunciades en el miting de la Plaça Monumental de Madrid i repetides una i altra vegada en declaracions fetes a la premsa i en altres actes públics d'importància:

"que vingui l'Estatut a Les Corts, que es discuteixi amb serenitat, desapassionadament; donem a Catalunya, com algun dia ho haurem de donar a les altres regions, tota aquella autonomia que és indispensable per a l'ample desenvolupament de la llibertat individual i de la llibertat col·lectiva. Com més àmplia serà la llibertat, més seguretat tindrem que aquest poble, en aquella part de la seva població que més es creia vexada pel règim anterior, més contribuirà amb el seu esforç a què Espanya s'engrandeixi."

El més remarcable en l'actitud del cabdill del Partit Radical, és: lleialtat a tota prova; desinterès fins a l'abnegació. Lleialtat des del primer moment al Pacte de San Sebastian. Desinterès fins al sacrifici de la seva pròpia popularitat.

—Home...!

—No us capiga dubte. Si en Lerroux cerqués l'èxit fàcil, jalaguer, sorollós, la seva posició davant l'Estatut de Catalunya hauria d'ésser ben diferent. El seu prestigi polític, la seva paraula super-el·loquient, esmerçada en la condemna de l'Estatut, li proporcionaria un èxit apoteòsic, l'èxit tal vegada més gran de la seva vida política.

—Voleu dir?

—Sí, allà i aci. Allà perquè recolliria l'esperit protestari originat per la incomprensió de les aspiracions de Catalunya. Aci, perquè s'adreçaria i faria blanc en el sentiment protestari dels tradicionals enemics de Catalunya i en la inadaptació d'una gran part de l'enorme mass-

sa de la població de naturalesa no catalana, que a Barcelona acusa en llur total un 43 per cent, segons el darrer cens.

Sempre parlant del seu cabdill polític, afegí el senyor Giral^t, les següents paraules:

—Catalunya agrairà o no agrairà a l'il·lustre cabdill del Partit Radical, la seva lleialtat, el seu desinterès, el seu sacrifici. Nosaltres tenim el dret de suposar-ho a bé de negar-ho. El que no tenim el dret de creure és que el senyor Lerroux amotlli la seva actitud a cap sentit de conveniència o d'interès material polític. Cauriem en el pecat d'ingratitude i de desconeixement que una gran part de Catalunya ha tingut sempre per Lerroux.

—Home... no serà tant —diguérem.

—Res més evident, respongué el senyor Giral^t, Lerroux, no ha estat encara comprès per una gran part de Catalunya. Se l'ha suposat injustament un polític cerebral, calculista, essent així que la encarnació del desinterès, la noblesa i la generositat, no podrien trobar-se millor personalitzades que en ell.

Lerroux, per damunt de tot, àdhuc del seu poderós i excepcional intel·lecte, és l'home de cor que tots els qui tenim la sort de tractar-lo, estimem i admitem tant en ell.

—...

—I no se li ha fet justícia ni potser se li farà mai. Com a republicà, únic, insuperable —cinquanta anys de republicanisme esforçat, ple d'abnegació—, recordeu que quan a Madrid i a tantes capitals d'Espanya obtenia l'èxit electoral més formidable que registra la història del sufragi, aquí, a la capital de Catalunya, es quedava sense acta de diputat... Com a devot de Catalunya i de les seves llibertats, no és encara moment de fer calendaris. Però si és moment d'afirmar que per molt que Catalunya estimi la seva col·laboració a l'obra de l'Estatut, mai, però mai, agrairà la magnitud del seu sacrifici.

—...

—No, poden creure-ho sense recels, en Lerroux no cerca altra recompensa que la satisfacció de servir a Catalunya per imperatius de l'amor que per la nostra terra sent. I per l'amor que sent per l'autonomia i a la concepció federal del seu republicanisme. Triomfen com sempre en ell, per damunt de tot càlcul interessat, l'home de cor, el sentimental magnífic...

—...

—Sí, home, la maniobra no pot ésser més clara. Ni la ingratitud al senyor Lerroux dels partits que s'anomenen catalanistes, tampoc. S'intenta recompensar-lo com de costum: amb la seva exclusió del Govern de Catalunya.

—...

—No, senyor. No he anomenat al partit d'Esquerra Republicana, inculcant-lo amb el sentit de deslleialtat i de desagraïment que això representa. Que consti. I ho afirmo així enèrgicament, perquè em consta que la maniobra ha estat descoberta i contestada de primer antuvi pels elements dirigents d'aquest partit...

—...

—En absolut. Vull creure, com a contracop a l'esmentat front únic catalanista, amb el front únic republicà, per dues sobiranes raons: perquè si la República no té res que agrair a aquells sectors polítics, l'Estatut de Catalunya tampoc haurà d'agrair-los res, perquè tota la glòria de l'Estatut es deura a l'Esquerra Republicana i al Partit Radical. O sinó, al temps: molt aviat haurem de saber a què atènyer-nos.

ELS NOSTRES MUSICS

El mestre Martínez Valls ens parla de l'«Aliga Roja» i dels seus projectes

Diu que creu fermament en el ressorgiment del Teatre Líric Català el dia que els músics catalans vulguin treballar

Un despatx sobri, però confortable, enquadra la conversa que hem sostingut amb el mestre Martínez Valls. A les parets pengen retrats de gran nombre d'artistes nacionals i estrangers que han passat per casa nostra. El temperament francament meridional del nostre entrevistat destaca per la vivesa de la seva parla i del seu gest.

—Encara que valencià de naixement —comença dient-nos— puc dir que sóc català, puix tota la meua personalitat artística la dec a Catalunya.

—Quines obres porteu fetes?

—"La mosquetera", estrenada al Tivoli; "La ventera d'Ansó", llibre de Vidal i Planas, en col·laboració amb Godes. De teatre català, la "Cançó d'amor i de guerra", "La Legió d'Honor" i "L'aliga roja", que s'està representant ara a l'Apolo.

—Quina ha tingut més èxit?

—"Cançó d'amor i de guerra". Després, "La Legió d'Honor". Respecte a "L'aliga roja" sóc optimista. No diré

precisament que sigui un èxit financer, puix Mora i jo hem hagut de col·laborar econòmicament per sostenir-la a l'Apolo. Malgrat això, però, haig de dir-vos que, comparant les primeres liquidacions amb les de la darrera setmana, l'augment és molt notable i per això sóc optimista perquè crec que si no guanyem diners no n'hi perdrem tampoc.

—A què creieu que és degut això?

—En primer lloc al Teatre Apolo, que ha estat tancat una llarga temporada. Nosaltres teníem d'anar a un altre teatre, però no vàrem aconseguir-ho i, com que teníem un especial interès en estrenar l'obra a Barcelona i en català, per això anàrem a l'Apolo.

—Es que pensen representar-la fora d'ací?

—Sí. Tenim una sèrie d'ofrenes molt interessants per a fer una llarga "tour-née" per tot Espanya de "L'aliga roja", en castellà. Però, com us he dit abans, hem volgut donar al públic ca-

—Aquesta estàtua deu significar l'agricultura?
—Per què?
—Com que diuen que l'agricultura està mancada de braços.

La tramitació de sumaris a la nostra Audiència

Segons nota facilitada per la Fiscalia d'aquesta Audiència els jutjats de Barcelona han acabat els següents sumaris en els terminis que a continuació es senyalen després de la recent ordre del ministre.

Porten dos mesos de tramitació, 263 sumaris; tres mesos, 147; quatre mesos, 135; cinc mesos, 136; sis mesos, 106; set mesos, 70; vuit mesos, 49; nou mesos, 29; deu mesos, 18; onze mesos, 33; dotze mesos, 10; tretze mesos, 7; catorze mesos, 8; quinze mesos, 3; setze mesos, 8; disset mesos, 2; divuit mesos, 3; dinou mesos, 3; vint mesos, 5; vint-i-un mesos, 3; vint-i-dos mesos, 1; vint-i-tres mesos, 2; vint-i-quatre mesos, 2; vint-i-sis mesos, 1; vint-i-set mesos, 2; i 1 que porten 29, 30, 32, 34, 36, 37, 43, 48, 52, 61, 72 i 76 mesos. Total són 1.048 sumaris pendents que existeixen a l'Audiència provincial de Barcelona.

talà les primícies d'aquesta obra, i encara que en els primers moments no respongué com era de preveure, la marxa que portem ara demostra que, finalment, el públic s'interessa pel teatre català quan aquest és de qualitat.

—A què creieu que es deu la crisi de teatre líric català?

—En primer lloc la crisi teatral no és pas un fenomen únic. El teatre, com totes les altres branques de l'activitat humana, sofreix la crisi que avui aclapara el món sencer. En segon lloc per manca d'autors. Ah, si els músics catalans volguessin escriure per al teatre! Segurament que aquesta crisi no es trobaria entre nosaltres. I gairebé puc dir-vos que llavors el teatre català, teatre racial, es representaria en la nostra parla arreu del món. Manquen també empresaris per portar a terme una tasca com aquesta. No empresaris d'aquests "gats vells" del teatre, sinó gent que, disposant d'un capital, volguessin fer obra de cultura i de proselitisme, sense que per això representés per a ells una pèrdua, puix aleshores el públic, convençut que hom li donaria una temporada completa i amb obres d'homes solvents, artísticament parlant, es preocuparia vivament per aquest problema que tant ens interessa resoldre. Però mentre els músics catalans no vulguin escriure, no podem fer res. Una obra, dues o tres, no és suficient per sostenir una temporada. Se'n necessiten moltes més.

—Què prepareu, ara?

—Valg a començar la musicació d'una obra de Carreño i també d'un sainet del mateix autor. Es tracta de fer una comèdia, però amb música, una música fina i agradable que encaixi amb l'ambient de l'obra, o sigui donar una variació al teatre, modernitzar-lo un xic. D'aquesta faiso, i d'adoptar-se en general, hom podria reduir el nombre de músics sense feina que hi ha a Espanya.

—I on s'estrenaran aquestes obres?

—A Barcelona, en un teatre el nom del qual no puc dir-vos ara, però que està situat en lloc molt cèntric.

—I després?

—Després, treballar sempre... Una encalçada de mans ha posat punt final a la nostra conversa.

M. VIVES